

Voorwoord

Geert Corstens¹ en Jan Watse Fokkens²

Op 1 oktober 2013 vierde de Hoge Raad zijn 175-jarig bestaan met een feestelijke bijeenkomst in de Koninklijke Schouwburg in Den Haag. Rond het thema ‘bijdragen aan de samenleving’ werd teruggeblikt en vooruitgezien op de betekenis van de Hoge Raad voor de samenleving. Tegelijk met de Hoge Raad jubileerde zijn in 1978 opgerichte wetenschappelijk bureau. In 2013 bestond ‘het WB’, zoals dat hier in de wandelgang wordt genoemd, 35 jaar. In die tijd is het WB volwassen geworden: van enkele knappe koppen die het WB in de beginjaren bemanden, tot een club van ruim 90 jonge ambitieuze juristen.

Een succesverhaal; zonder de ondersteuning van het WB zouden de Hoge Raad en het parket het werk niet aankunnen, zo schreven onze voorgangers Haak en Hartkamp al in het voorwoord van de bundel die het WB in 2003 publiceerde. Dat is niet veranderd, hoewel het werk van het WB er in de loop der jaren wel anders is gaan uitzien, parallel aan de ontwikkelingen in de taakvervulling door de Hoge Raad en het parket. Die veranderingen zullen zich de komende periode voortzetten. Verschillende recente wetswijzigingen zijn van invloed op de taakvervulling door de Hoge Raad en het parket. Denk maar aan de invoering van art. 80a RO, dat de Hoge Raad de mogelijkheid geeft zijn aandacht te concentreren op zaken waarin cassatierechtspraak echt van waarde is, denk aan de veranderde herzieningsregeling die het parket in strafzaken meer mogelijkheden tot onderzoek biedt, of aan de ingevoerde mogelijkheid tot het stellen van prejudiciële vragen aan de civiele kamer van de Hoge Raad. Dergelijke veranderingen stellen nieuwe eisen aan parket en Hoge Raad en daarmee aan de ondersteuning door het WB. De Hoge Raad moet richting geven aan de rechtsontwikkeling en de rechtseenheid en rechtszekerheid bevorderen door

1 President van de Hoge Raad der Nederlanden.

2 Procureur-Generaal bij de Hoge Raad der Nederlanden.

het beantwoorden van rechtsvragen in concrete zaken. Hij doet dat op basis van een grondige analyse van regelgeving, jurisprudentie en doctrine, waarbij Europeesrechtelijke en internationale aspecten een steeds belangrijker rol spelen. Allerlei maatschappelijke ontwikkelingen zoals specialisatie en internationalisering werken direct door in de zaken waarin het parket concludeert en die door de Hoge Raad moeten worden beslist. Tel daarbij op de behoefte aan snelheid en aan beslissingen die ook door niet-ingewijden goed kunnen worden begrepen, en het is duidelijk voor welke uitdaging we gezamenlijk staan!

Dagelijks spannen de leden van het WB zich ervoor in een goede vervulling van die taken van de Hoge Raad en het parket mogelijk te maken. Meestal gebeurt dat in anonimiteit, hoewel verscheidene leden van het WB ook via andere publicaties zichtbaar deelnemen aan het wetenschappelijk discours. Voor een aantal van hen vormt de bijdrage aan deze bundel een eerste stap op die weg. De diversiteit van de opgenomen bijdragen weerspiegelt hoe breed het terrein is waarop van de Hoge Raad en het parket en dus ook van het WB deskundigheid wordt verlangd. De kwaliteit van de stukken laat zien dat de leden van het WB zijn opgewassen tegen hun taak.

De Hoge Raad en het parket prijzen zich al 35 jaar zeer gelukkig dat zij kunnen leunen op het voorbereidend werk van het WB. Het is in niet onbelangrijke mate de kwaliteit van die ondersteuning en het plezier van die samenwerking waardoor wij ten volle erop vertrouwen dat de Hoge Raad en het parket ook in de komende 35 jaar hun rol bij de vernieuwing en ontwikkeling van de rechtspraak zullen kunnen vervullen en waar nodig versterken.